

**vogel
vlucht**

De enorme kerstboom op de Amsterdamse Dam vóór het paleis

Geachte lezeressen en lezers van Vogelvlucht,

Gaarne wil ik van deze gelegenheid gebruik maken u en de uwen prettige Kerstdagen en een voorspoedig 1971 toe te wensen.

Het achter ons liggende jaar heeft een grote opleving in de Nederlandse gemeenschap in Australië te zien gegeven, hetgeen zich weerspiegelt in nauwere samenwerking tussen de verenigingen alsmede in het in gereedheid brengen en de opening van enkele nieuwe clubhuizen.

Door de verdubbeling van onze dienst, waardoor verbetering in het contact met familieleden en vrienden tot stand kwam, werd 1970 voor KLM Australië een goed jaar. Al met al voldoende reden de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Intussen zou de KLM de KLM niet zijn als zij niet bleef streven u nog geriefelijker, aangenamer en zo mogelijk voordeliger reizen naar Nederland aan te bieden. Dit laatste echter is, gezien de steeds snellere stijging van kosten, geen geringe opgave. Hoewel wij uiteraard bij voortdurende efficiency trachten te vergroten, zal onze standaard van service en betrouwbaarheid hier echter nimmer bij inboeten.

U en uw familieleden nogmaals alle goeds voor 1971 toewensend,

D. K. WORRAD
Hoofd van de vestiging
Australië en Nieuw Zeeland.

VOGELVLUCHT

December 1970
Achtste jaargang no. 4

UITGAVE VOOR AUSTRALIË EN NIEUW-ZEELAND
VAN DE KONINKLIJKE LUCHTVAART MIJ N.V.

Onder redactie van: *Gon van Baer, c/o KLM, G.P.O. Box 4095, Sydney, 2001, N.S.W.*

WAAR U DE KLM KUNT VINDEN:

KLM-kantoren:

99 Elizabeth Street,
G.P.O. Box 4095. Tel.: 25-6251.
SYDNEY, 2001, N.S.W.

80 Collins Street C. 1. Tel.: 63-6949.
MELBOURNE, 3000, Victoria.

12 Currie Street. Tel.: 510461;
voor reserveringen ANSETT Airlines of
Australia, tel. 510461.
ADELAIDE, 5000, S.A.

160 Edward Street. Tel.: 29518;
voor reserveringen ANSETT Airlines of
Australia, tel.: 32-0171.
BRISBANE, 4000, Qld.

1st Floor, Achilles House,
Customs Street, P.O. Box 3538.
Tel.: 364.850.
AUCKLAND, New Zealand.

Generaal-Agenten:

ANSETT Airlines of Australia:
349 Queen Street. Tel.: 32-0171.
BRISBANE, 4000, Qld.

62 Northbourne Av. Tel.: 49-7333.
CANBERRA, 2600, A.C.T.

178 Liverpool St. Tel.: 2-2921.
HOBART, 7000, Tasmania.

54 Brisbane St. Tel.: 31-3222.
LAUNCESTON, 7250, Tasmania.

Territory of New Guinea,
PAPUA.

98 William St. Tel.: 219651.
PERTH, 6000, West Australia.

New Zealand National Airways Corp.:

104 Gloucester St. Tel.: 69-449.
CHRISTCHURCH, New Zealand.

Customhouse Quay. Tel.: 43440.
WELLINGTON, New Zealand.

U kunt zich voor inlichtingen en reserveringen voorts wenden tot alle erkende reisbureaus.

BIJ DE VOORPLAAT:

De kleurige feestverlichting in de Leidsestraat van Amsterdam op één van de avonden voorafgaand aan het Kerstfeest.

WINKELSTRAAT IN KERSTTIJD

Van Charles Dickens gaat het verhaal, dat hij zich tegen Kerstmis in zijn Londense woning zorgvuldig afsloot van de buitenwereld. Hij grendelde deuren, schoof met meer zorg dan gewoonlijk de gordijnen voor de vensters en deed verder alles om de veilige beslotenheid van het huis te accentueren. Er wordt zelfs beweerd dat hij een man engageerde, die de merkwaardige opdracht kreeg vóór het huis te gaan staan om van tijd tot tijd zijn handen tegen de schouders te slaan en met de voeten op de grond te stampen. Alles onder het slaken van de kreet: Brrr, wat is het koud!"

Voor de grote schrijver was dit het summum van behaaglijkheid. De Dickense wijze van kerstvieren — behalve dan die man op de stoep — was ook in Nederland lang in zwang. Maar sedert jaren behoort deze hermetische afsluiting tot het verleden. Zowel 's zomers als 's winters kan de voorbijganger in de Nederlandse steden getuige zijn van alle denkbare huiselijke tafereelen. Op Sinterklaasavond ziet hij van buiten af her en der de goedheiligman zijn pakjes uitdelen. Hij observeert vanuit het duister der uitgestorven straten hoe hummels, kennelijk onder de indruk, het Sinterklaaslied aller tijden: Zie de maan schijnt door de bomen, interpreteren. Hij leeft — zo hij dat wil — mee met de hilariteit in de huiskamer, veroorzaakt door het Sinterklaasgedicht, de beduusheid van de op de hak genomen ontvanger en de triomf van de gelegenheidsdichter of -dichteres. Hollands binnenhuisje, gezien van af het kille asfalt van de Hollandse stad.

Tegen Kerstmis krijgt de intimiteit een ander aspect. In de huiskamer geen felle lampen, maar het poëtische licht van de kaarsen. In de hoek in volle luister, de kerstboom met de gekleurde bolletjes, die speels het duister doorprikken.

Naast de bescheiden glans van de huiskamer, de uitbundigheid van de winkelstraat met de versieringen en de glinstering van honderden uitstalkasten. Nijvere zakenmensen hebben kosten noch moeite gespaard om de belangstellenden een overvloed van licht in harten, vierkanten en kronen voor te toveren. De dagelijks aan- en uitflitsende neonreclames verdwijnen in het niet tijdens dit gigantische lichtfestijn. In ongematigde hoeveelheid valt het schijnsel van de etalages op het trottoir. Allemaal om de aandacht te vestigen op de grammofoonplatenhoezen met lachende boys, adembenemende diva's en peinzende piano-

en vioolvirtuozen. Alsof dit nog niet genoeg is, klinkt „O Tannenbaum" vanuit de versterker naar buiten. Kwistig spuiten de klanken over het asfalt, tegen de gevels en dan hoger en hoger de — naderende — kerstnacht in.

In het kledingmagazijn laten fraai geklede heren met bruin aangelaat en hupse snorretjes, zich minzaam bezichtigen. Als tegenstelling de koude zakelijkheid van de winkel met de naaimachines. Kwikjes en strikjes noch kerstklokken en besneeuwde ditjes en datjes vermogen het robotachtige karakter van deze nuttige gebruiksvoorwerpen weg te nemen.

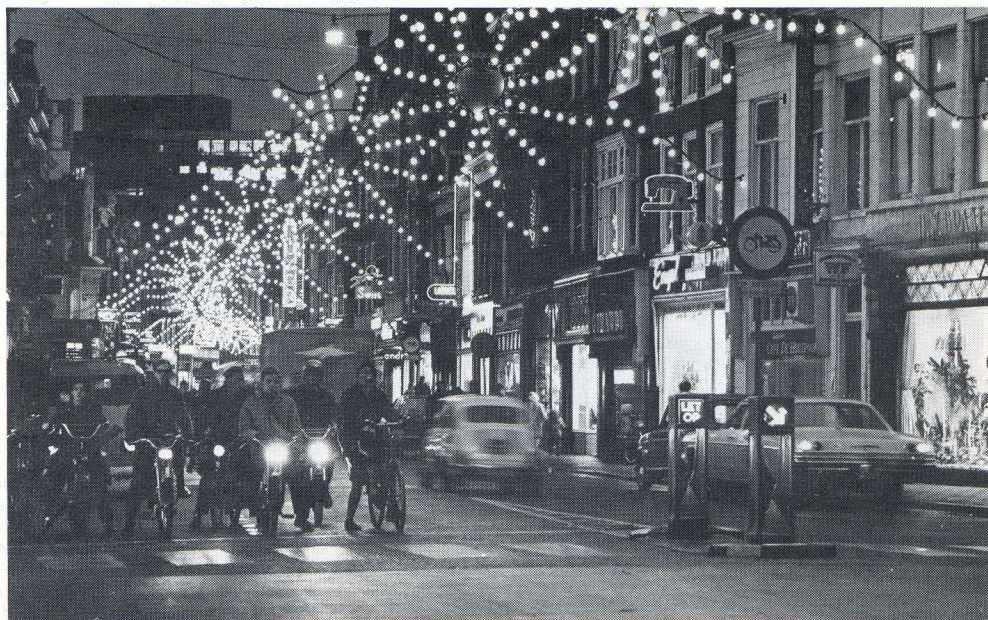
Beter slaagt de banketbakker met zijn goudbruin kerstgebak en al die andere heerlijkheden in rose, hemelsblauw en zeegroen. Spectaculair is ook de juwelier met zijn kostbaar materiaal, dat maar schittert en fonkelt in de verzadigde schijn van de geraffineerde etalageverlichting. Om maar niet te spreken van de kristallen weelde van de parfumerie met de sprankelende flacons, de kleurige dozen met geurige inhoud en dat onvermijdelijk suppletair van het dameskapsel: de pruik.

Naarmate de avond vordert worden de voetgangers zeldzamer. Stilaan blijft de winkelstraat slechts het domein van auto's.

Winkelstraat in Kersttijd.

De luidspreker van de platenzaak heeft de laatste maten van „De herdertjes lagen bij nachte" prijsgegeven. In de verte klinkt de bel van een tram die aan zijn laatste rit begint. Als het carillon, ontstemd en wat hortend, zijn wijsje van middernacht uitstrooit, ligt de straat verlaten.

Het wachten is op het feest van het licht.

Sterren met harten en lichtjes, veel lichtjes, in een Haarlemse winkelstraat.

Brandewijn met suiker

door Alexander Coret

De pretbroek die, Joost mag weten hoeveel jaren her, tijdens het Bossche carnaval het befaamde „Dat gaat naar Den Bosch toe, zoete lieve Gerritje” improviseerde, zal wel niet bevroed hebben dat vele, vele jaren later — in 1958 — dat eigenste Gerritje werd geëerd met een standbeeld. Sindsdien staat zij gedurende de vierentwintig uur per etmaal ter bezichtiging; op de hoek van de Lepelstraat en Korenbrugstraat. Voor de belangstellenden hoeft het niet alleen bij kijken te blijven. Men kan Gerritje ook meenemen. De Bossche VVV, zulks voorziende, voorzag in de behoefte en zorgde ervoor dat de toerist ad vijfentwintig gulden een miniatuur Gerritje aan zijn bagage kan toevoegen.

Vrolijke stad, Den Bosch, stad die tijdens het carnaval om folkloristische redenen Oeteldonk heet. Een stad met initiatief ook. Zo is er door de Bossche VVV een campagne gepland om van september tot mei toeristen die Den Bosch bezoeken, gedurende een lang week-end aangenaam bezig te houden. De naam van de campagne ligt er niet om: „Brandewijn met Suiker”.

Intussen kan men gevoeglijk stellen, dat het ook buiten het toeristische vlak goed toeven is, daar in 's-Hertogenbosch. Met de bestuurlijke zorg voor het „leefklimaat”, tot uiting komend in de jachthaven, de sportparken, de kampeer-

terreinen, de trapvelden, de plantsoenen en een overvloed van beplanting — alles tezamen twee driekwart miljoen vierkante meter — staat Den Bosch wel aan de top op het stuk van „groene recreatie”. Neem het lustoord de Pettelaarse Schans, een soort van schiereiland in de Zuiderplas. De oorsprong van deze ster-vormige schans is een geschiedenis op zichzelf. Middels luchtopnamen kwam men indertijd tot de ontdekking, dat zich in het weiland een vijfhoekige ster afkende. Bij nader onderzoek bleek dit de afbakening te zijn van de verschansingen, die bij de belegering van de stad in 1629 dienst hadden gedaan tegen de inundatie. Deze vijfhoekige ster vormt de basis voor het huidige recreatiegebied. Zo ontstond de Pettelaarse Schans met

neugten komen de Bosschenaren wel aan hun trekken. Zo zijn er grote plannen met de plaats waar nu het Casino staat. Het Casino met de theaterzaal, waar zich jaarlijks heel wat feestelijks afspeelt, gaat verdwijnen. In 1971, na het carnaval, begint men met de sloop. Er komt een reuzengebouwencomplex voor in de plaats met schouwburg, concertzaal en alles wat er zo bij hoort. Een recreatief centrum in de ruimste zin van het woord. Raming: zes miljoen gulden. Naast het vrolijke, carnaval vierende en zich-in-het-groen-vermeiende 's-Hertogenbosch, zijn er vanzelfsprekend óók andere aspecten: die van de nijvere, bruisende stad. Het 's-Hertogenbosch van de Brabanthallen met de wekelijkse veemarkt waar iedere woensdagmorgen

„... dat gaat naar Den Bosch toe

het machtige boscomplex, de ongelooflijke flora en fauna, het luxe restaurant, de kinderboerderij en het strand met de — gratis — bad accommodatie. Verder zijn er nog: de Ertveldplas met de twee jachthavens, van ouds De Ilzeren Man en — van later datum — de dito Vrouw. Voorts het Engeler Meer en nog verscheidene andere plassen, meren, parken en donken.

Ook met betrekking tot de winterse ge-

zo'n slordige zeventuizend stuks vee van eigenaar verwisselen. Een uit het leven gegrepen attractie voor de bezoeker, dit wereldje van loven en bieden.

De gewone woensdagse markt, in het hartje van de stad, heeft iets dynamisch om niet te zeggen onstuimigs. Met al die volgestouwde kramen en druk doende kopers en verkopers is er al zo iets van een Belgische tendens merkbaar. De standwerkers, bespraakt als wat voor de

Zoete lieve Gerritje in miniatuur

(Foto's VVV, 's-Hertogenbosch)

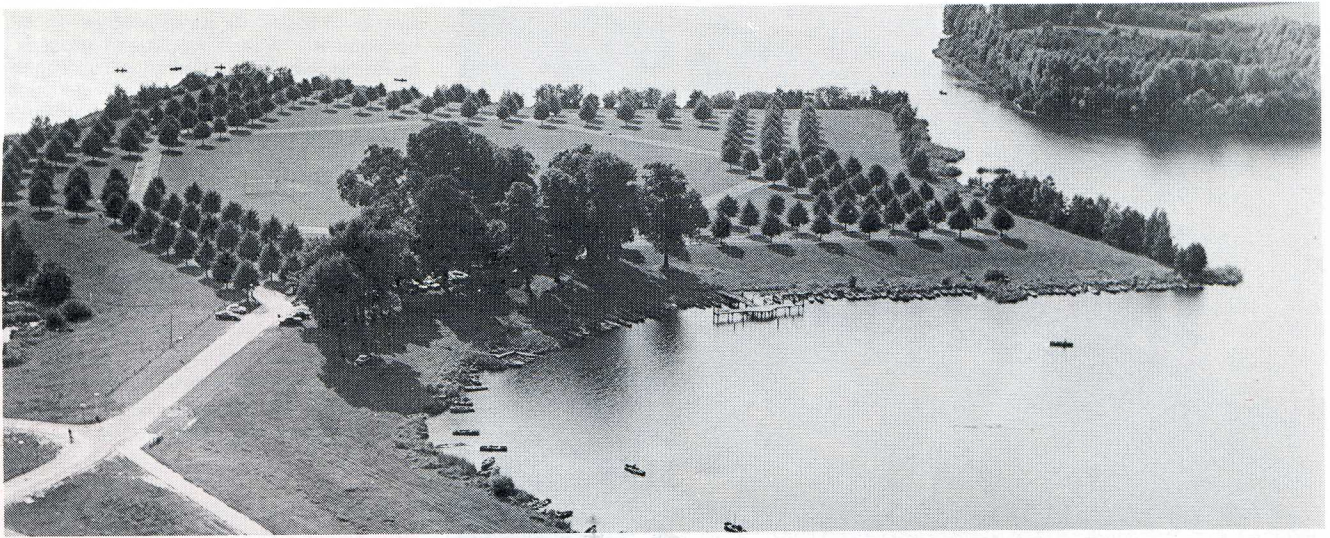
Dat gaat naar Den Bosch toe
Zoete lieve Gerritje
Dat gaat naar Den Bosch toe
Zoete lieve meid

Brandewijn met suiker
Zoete lieve Gerritje
Brandewijn met suiker
Zoete lieve meid

Wat zullen we daar drinken
Zoete lieve Gerritje
Wat zullen we daar drinken
Zoete lieve meid

Wie zal dat betalen
Zoete lieve Gerritje
Wie zal dat betalen
Zoete lieve meid

D'un eersten boer d'un beste
Zoete lieve Gerritje
D'un eersten boer d'un beste
Zoete lieve meid.

De vijfhoekige Pettelaarse Schans uit de lucht gezien

vrolijke noot zorgend, zijn in de regel amuserender — maar dat mag u natuurlijk niet verder vertellen — dan vele televisiekomedieën.

Boven alle gewoel uit, hoog op zijn sok-

In de Postelstraat bevindt zich het „Museumke de Brabantse Poffer”. Een poffer is de Brabantse muts die hoe langer hoe meer in onbruik is geraakt. Eén van de weinige draagsters van de Poffer is,

begin van de twintigste de revue. Naast de eerste naaimachine, het eerste telefoon toestel, naast de Kitsch-gravures met ondergaande zonnen en sneeuwvelden, de voorloper van de fiets, de vélôcypède . . . Het gouden boek dat ter inzage ligt, spreekt duidelijke taal. Fransen, Duitsers, Amerikanen, Canadezen, Zuidafrikanen en Australiërs geven blij van hun enthousiasme. Vlak onder de beschouwing van de bedachtzame bezoeker die verklaart, dat geen geschiedschrijver het verleden zó kan doen herleven als deze verzameling, de ontboezemingen van acht- en twaalfjarigen. Ontboezemingen in zeer eigentijdse termen als „hartstikke leuk”, „mieters”, „eindeeloos” en dergelijke.

Voor wie avondlijk vertier zoekt in Den Bosch, zij nog vermeld: Boerderij De Pettelaar, De Raadskelder (anno 1529) en „In De Moriaan”.

De Markt

zoete lieve Gerritje ...”

kel en gewapend met penseel en palet, Jeroen Bosch. Scherp en geconcentreerd in de verte blikkend, lijkt het of hij klaar staat alle dwaasheid en alle kwaad in de meest bizarre vormen middels rake penseelstreken te vangen.

In de onmiddellijke nabijheid, aan het plein de Parade, de St. Janskerk, de laatgotische kruisbasiliek uit ongeveer 1280 met de zware Rijnlandse toren. De St. Jan met het opvallende beeldhouwwerk en het prachtige interieur, is in de groep van Brabantse kerken ongeëvenaard.

Van de burgerlijke bouwkunst is De Moriaan — zetel van de huidige VVV — het enig overgebleven Gotische huis. Misschien wel het oudste bakstenen huis in Nederland. Oorspronkelijk was De Moriaan een klein kasteel, daterend uit de dertiende eeuw. Maar reeds in 1350 werden pogingen aangewend het geheel wat gezelliger te maken. Naast periodes van verbouwingen zus en veranderingen zo, waren er ook tijden van langdurige verwaarlozing. Totdat in 1966 na een grondige restauratie De Moriaan zijn tegenwoordige bestemming van keurig bureau kreeg. Onnodig te zeggen dat er van datgene waarin de oude bouwmeesters uitblonden, het maken van allereerste behaaglijkste ondergrondse kelders, niet veel meer over is. De gewelven zijn namelijk getransformeerd in het gerieflijkste café-met-bar, dat men zich denken kan. Gezellig genoeg om alle middel-eeuwse somberheid voor goed te doen weg-ebben.

volgens de manager van het museumke, de moeder van wijlen Monseigneur Beckers, Bisschop van Den Bosch. Maar nu het museumke zelf.

Wie het aroma van het verleden wil opsnuiven, reserveer enige uren om temidden van deze particuliere verzameling rond te dwalen. Het begon zó. Ongeveer dertig jaar geleden kocht Frans van Asperen in een Brabantse boerenwoning een oud olielampje. Gefascineerd door het milde licht van zijn vondst, ging hij zich meer en meer in de sfeer van het voorbije tijdperk inleven. Zo begon hij zijn verzameling: een oude kachel, een wandkoffiemolen, staartklokken, een stamper waar vroeger de huisvrouw de was mee bewerkte en zelfs een kachel waarop wel zes strijkijzers konden worden warm gemaakt. Verder een gaatjestoof en een grammofoon met een enorme hoorn, een instrument waarop — krassend — een plaat kan worden afgedraaid: een kerstliedje, gezongen onder leiding van Catharina van Rennes. Een opname van, pak weg 1908. Wanneer er vroeger een dikke sneeuwlaag lag, moest een trekpaard van een bel zijn voorzien. Het museumke heeft minstens twintig van deze schellen in zijn verzameling. Bij het kinderspeelgoed, de ijzeren hoepel, het wankel poppewagentje, het ijzeren ledikantje, herleeft de wereld van Hieronymus van Alphen, de wereld van Jantje die pruimen zag hangen en de brave Cornelis die — vóór aan de straat — een glas had gebroken. Geruisloos passeren de negentiende eeuw en het

